

Ohppiide ja ovddasteddjide

Diedut boahku birra difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá (dTp-IPV-boahku) ja miehtanskovvi

Nationála mánáidboahkuhanprográmmas fállujuvvo 10. luohká (15–16 jahkásaččaide) ohppiide ođasmahttinboahku difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá.

Mánáidboahkuhanprográmmas addojuvvo dát boahku golmma háve máná vuosttaš eallinjagi áigge ja ođasmahttinboahku 2. luohkás. Bisuhan dihte buori suodjaleami fállujuvvo dál ođasmahttinboahku.

Dávddaidd birra

Difteriija lea fáhkka infekšuvdna bajit vuoigŋanoliin mii boahdá difteriijabaktearain. Baktearat ráhkadit mirkkoávdnasiid mat bohttehit šliivevasi hirbmadiid čoddagis nu ahte šaddá váttis soigŋat. Mirkkoávdnasat sáhttet maid fallehit váibmo-, vuoivvas- ja nearvagoddosa. Dávddas sáhtá jápmit, ja dat gávdno ain muhtin osiin Eurohpás ja eará máilmmiosiin.

Doangegeasáhat (tetanus) boahdá baktearas mii sáhtá gávdnot eatnamis. Bakteara ráhkada mirkkoávdnasiid mat fallehit nearvafierpmi ja dagahit deahkkedoŋguma ja bávvčas geasáhagaid. Njoammuma sáhtá oážžut go bakteriija beassá hávvái. Dávddas lea alla jámolašvuohta, muhto dat ii njoamo olbmoss olbmui. Doangegeasáhat lea hárvvit Davviriikkain go lieggasat guovlluin.

Saidnangosahat (Pertussis) lea vuoigŋahatvuolši mii dagaha guhkesáigásaš (6–12 vahkku) ja garra gosahatdohppehallamiid. Saidnangosahat sáhtá dagahit ahte njuoratmáná dahje smávvamáná heaitá vuoigŋamis, vuoigŋamašvigi oksygenaváilevuoda geažil, ja hárvvenáš dilálašvuodain sáhtá maid jápmit. Maiddái stuorát mánáide ja rávisolbmuid sáhtá dávda dagahit guhkesáigásaš givssiid. Dávda lea hui njoammu. Ovdal go boahkuheapmi álggahuvvui, ožžo lagabui 100 % olbmuidn dávdda.

Poliomyelihtta lea virusdávda mii dábálaččat addá nuorvodávdamearkkaid, bákčasiid rupmašii dahje čovvejevi. Dat sáhtá dagahit vuoigŋašvuolšši (encefalitt) ja bastevaš lámisvuoda. Dávddas sáhtá maid jápmit. Norggas ii leat dál polio, muhto olbmuid geat eai leat boahkuhuvvon sáhtá njoammut mátkkiin ja viidáset njoammut earáide geat eai leat boahkuhuvvon go máhccet ruovttoluotta.

Boahku birra

Boahku mii geavahuvvo lea Repevax. Muhtimat sáhttet oážžut gaskaboddosaš ruvssodemiid, bákčasiid ja boahkosadji sáhtá bohtanit. Muhtimat ožžot geahppa febera. Eanet diedut vejolaš liigeváikkuhusaid birra Repevax maŋŋá gávdnojit Direktoráhta medisinalaš buktagiid várás neahttabálvalusas www.legemiddelsok.no (girjedárogiillii).

Ovdal boahkuheami – muitte diedihit dearvvašvuodabuohccedivššarii

Muitat jus mánás lea allergiija dahje lea ovdal leamaš garra allergalaš reakšuvdna (beroškeahhtá mii lea sivvan dasa). Diedit maiddái jus máná lea ožžon doangegeasáhatboahku maŋimuš jagi dahje oážžu allergiijaboahkuheami (hyposensibiliseren).

Miehtanskovvi devdojuvvo ja addojuvvo dearvvašvuodabuohccedivššarii. Boahkuide mat leat mánáidboahkuhanprográmmas, leat doarvái ahte okta váhnemiin dahje eará olmmoš geas lea váhnenovddasvástádusmiehtá (Lov om pasient- og brukerrettigheter § 4-4).

Boahkuheapmi lea plánejuvvon:

Dáhton:	Báiki:
Dearvvašvuodabuohccidivššár:	Telefonnummar:

Miehtanskovvi váhnemiidda/ovddasteaddjiide

Oahppi namma: _____ Riegádandáhton: _____
Luohkká: _____

Mun/moai háliidetne ahte mu/munno mánná galgá boahkuhuvvot difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá:

Juo

In/ean

Ovddasteaddji geas lea váhnenovddasvástádus (čále čielgasit):

Namma: _____

Vuolláičála: _____ Telefonnummar: _____

Máná relevánta dearvvašvuodadieđut:

Buot dieđut gávdnojit min neahttasiidduin

Buot dieđut boahku birra difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá gávdnojit min neahttasiidduin: www.fhi.no/bvp/dtp-ipv (girjedárogiillii).

